

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Št. 19.

V Ljubljani, dne 7. maja 1915.

Leto VIII.

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . K 4.—
poluletna . . K 2.—
četrtna . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

IV. redni glavni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze.

Ljubljana, 2. majnika 1915.

Krasna, lepa majnikova nedelja. Nebo modro, čisto liki ribje oko pozdravlja majnikovo Kraljico. Napovedani IV. glavni redni občni zbor J. S. Z. se danes vrši. Strokovna organizacija slovenske katoliške demokracije kljub vojski, kljub draginji, kljub hudim sedanjim časom vrši svojo po postavi predpisano ji dolžnost.

Z Bogom prični vsako delo!

Zadnji glavni redni občni zbor se je pričel s sv. mašo v kapelici Alojzevišča; tudi čez dve leti se poklonijo zastopniki delavskih organizacij pred vsem Bogu in svojemu Stvarniku. V kapelici Alojzevišča se zopet zberemo, da izpolnimo svojo versko dolžnost kot prepričani katoličani. Bog je blagoslovil delo J. S. Z. doslej, božji blagoslov rosi i naprej na združeno slovensko delavstvo. Bog daj, naj bi postajale vrste zavestnega, trdno verskega prepričanja, stanovske in narodne zavesti vedno večje, močnejše, krepkejše. Med sv. mašo pojo vrle naše tobačne delavke; lepo in ubrano, kakor le one znajo. Zasluga za lepo petje gre predsednici krajne skupine Ljubljana Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze in odborniki Jugoslovanske Strokovne Zveze Mici Blejec, ki je v načelstveni seji naloženo dolžnost zelo spretno izvedla, za kar zasluži, da se javno pohvali.

Naše organizacije zastopane na občnem zboru.

Na občnem zboru so zastopane sledeče organizacije:

1. Načelstvo **J. Gostinčar**, od načelstva 1 glas.
2. **Črna** zastopa Josip Gostinčar 3 glasove.
3. **Dornberg** zastopa Josip Gostinčar, 1 glas.
4. **Kapfenberg**, zastopa Josip Gostinčar, 2 glasova.
5. **Prevalje** zastopa Jos. Gostinčar, 2 glasova.

6. **Ruše** zastopa Jos. Gostinčar, 1 glas.
7. **Selca** zastopa Ivanka Miklavčič, 1 glas.
8. **Trst** zastopa Ivanka Žgur, 2 glasova.
9. **Moste** zastopa Jos. Ravnihar, 1 glas.
10. **Stražišče** zastopa Žontar Franja 1 glas.
11. **Sv. Martin p. V.** zastopa M. Strahovnik, 1 glas.
12. **Maribor** zastopa Franc Žebot, 1 glas.
13. **Krčevina** zastopa V. Karba, en glas.
14. **Trbovlje** zastopa Ivan Supan, 1 glas.
15. **Cirkovce** zastopa Simon Berjak, 1 glas.
16. **Sava - Jesenice** zastopa Alf. Oblak, 1 glas.
17. **Javornik** zastopa Sim. Javornik, 1 glas.
18. **Katol. tiskarno** zastopa Fani Remec, 3 glasove.
19. **Gorni Grad** zastopa Ferdo Rifelj, 1 glas.
20. **Sturje** zastopa Alfonz Fegic, 1 glas.
21. **Laško** zastopa Anton Zupan, 1 glas.
22. **Št. Ilj** zastopa And. Koren, 1 glas.
23. **Črnomelj** zastopa Peter Mrak, 1 glas.
24. **Prvačina** zastopa Peter Mrak, 1 glas.
25. **Prisilna delavnica** zastopa Kavšek, 1 glas.
26. **Železnica, Ljubljana**, zastopa Trtinek, 1 glas.
27. **Ljubljana, tobačna tvornica** zastopa Karolina Rotter, 28 glasov.
28. **Predoslje** zastopa Manca Sajovic, 1 glas.
29. Načelstvo Urška Kremžer, en glas.
30. Načelstvo Marija Rojc, 1 glas.
31. Načelstvo Ivanka Brate, 1 glas.
32. Načelstvo Antonija Bojt, 1 glas.
33. **Št. Vid** zastopa Karolina Kermeč, 1 glas.

34. **Vevče** zastopa Frančiška Kukovic, 20 glasov.
35. **Tržič** zastopa Franc Vidic, 7 glasov.
36. Načelstvo Marija Blejc, 1 glas.
37. Načelstvo Leop. Dolenc, 1 glas.
38. Načelstvo J. Golmajer, 1 glas.
39. Nadzorstvo L. Klun, 1 glas.
40. Nadzorstvo V. Zabukovec 1 glas.
41. Načelstvo A. Znidaršič, 1 glas.
42. **Gorica** zastopa Štefan Krcelj, 1 glas.
43. Načelstvo dr. J. Mohorič, 1 glas.
44. **Vič** zastopa Fr. Bučar, 7 glasov.
45. Načelstvo Bogumil Remec, en glas.
46. Načelstvo M. Moškerc, 1 glas.

Otvoritev. — Pozdrav deželnemu odborniku načelniku J. S. Z. dr. Zajcu

Zbor otvori Moškerc, ki konstatira, da je občen zbor sklepčen. Izvaja: Naš načelnik, **dr. Ivan Zajec** je bil takoj ob mobilizaciji pozvan kot zdravnik k vojakom. Dolžni smo, da se ga spomnimo, ko zborujemo na tem mestu. Predlagam, naj se mu odpošlje sledeča brzojavka:

»Zborovalci IV. glavnega občnega zbora J. S. Z. Vas najpristrčnejše pozdravljajo.«

Se odobri s ploskanjem in z živio klici deželnemu odborniku, načelniku J. S. Z. dr. Ivanu Zajcu.

Zapisnik vodita tov. Cenčič Viktor in Trtinek Franc.

Načelnik S. L. S. deželni glavar dr. Ivan Šusteršič

Načelnik S. L. S. deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je poslal na občni zbor sledeče pismo:

Slavni Jugoslovanski Strokovni Zvezi v Ljubljani.

Zahvalivši se za prijazno povabilo na občni zbor, se žalibog ne morem osebno udeležiti, ker odpotujem v nujnih zadevah. Zato poz-

dravljam tem poim občni zbor najtopleje in zagotavljam J. S. Z. vseh svojih simpatij. Društva pa čakajo, ko se vrnejo normalne razmere, še veliko večje naloge kot kdaj popred. Tu bomo morali vsi sodelovati! Bog daj svoj blagoslov!

Vaš Šusteršič.

Ljubljana, 1. maja 1915.

Moškerc: Pismo kaže, da je načelnik naše stranke dr. Iv. Šusteršič velik prijatelj J. S. Z. Naj tu pribijem, da se je poleg ustanovitelja naše Zveze poslanca dr. Kreka najtopleje zavzel za njeno ustanovitev sedanji deželni glavar dr. Ivan Šusteršič in omogočil, da je mogla pričeti poslovati. Omenjam to za to, ker je ta stvar le malo znana in da jo ne prezre povestničar, ki bo morebiti kdaj pisal povestnico slovenske krščanske socialne delavske organizacije.

Deželni odbornik kanonik dr. Evgen Lampe J. S. Z.

Predsednik: Deželni odbornik kanonik dr. Evgen Lampe, ki je že nešteto krat govoril slovenskemu krščansko-socialnemu delavstvu in ki si je pridobil velike zasluge za organizacijo slov. kršč. soc. delavstva, nam je poslal sledeče pismo:

Slavni Jugoslovanski Strokovni Zvezi tu.

Radi boleznim se ne morem udeležiti Vašega občnega zbora. Želim Zvezi našega katoliškega slovenskega delavstva, da bi rastle in se razvijala na zunaj in se repila v notranji moči. V edinstvi in organizaciji je moč in bodočnost. Z božjo pomočjo bomo prestali sedanje viharje, in potem pride čas novega razvoja, ki naj najde slovenske delavske stanove pripravljene za bodoče naloge.

Bog blagoslovi Zvezo naših delavskih stanov!

Dr. E. Lampe.

Poročilo predsedstva.

Pozdravljam zdaj Vas, zastopnike čestitega stanu žuljave delavske dlani in pesti, najpristrčnejše. Pozdrav je timbolj prisrčen, ker ste dokazali, da tudi časi vojske in draginje Vas niso odvrgnili, da bi ne prišli na IV. glavni redni občni zbor sedanje najmočnejše slovenske krščanske socialne delavske najmodernejše vojno poljske utrdbe. Vi ste zaupniki, po članih naših skupin in plačilnic prostovoljno izbrani oficirji generalnega štaba delavske naše Jugoslovanske Strokovne Zveze. V naših vojnih utrdbah, skupinah in plačilnicah ste postavljeni na čelo našim zvestim delavskim rojem, ki v hudi vojski za vsakdanji kruh pazite na to,

da se ne kratijo pravice in življenjske potrebe slovenske krščanske socialne delavske vojske, tiste vojske, ki prisega na programe naših slovenskih katoliških shodov, tiste delavske vojske, ki je bila vedno zvesta in ostane zvesta oltarju in svojemu vladarju. Do 1600, če ne več naših članov dokazuje svojo zvestobo čestitljivemu svojemu vladarju v vsiljeni nam vojski po tistih, ki so hoteli razbiti tisto našo čestitljivo monarhijo Habsburžanov, pod katerih vlado živimo Slovenci zdaj že nad 600 let. Spominjamo se v prvi vrsti vseh članov, ki stoje v bojnih vrstah dvokrilatega orla; molimo pa za tiste naše člane, ki so prelili svojo kri za domovino, katerih trupla počivajo v s krvjo napolnjeni gališki, ruski, poljski, bukovinski, v karpatski in v srbski zemlji. Bog bodi milostljiv sodnik njih dušam!

Gospodarski pregled.

Vse naše javno življenje in gospodarski razvoj živi zdaj pod vtisom vojske. Kazalo je že prej vse na hude čase. Od leta 1908. naprej politično valovanje ni več mirovalo. Med državnimi pisarnami se je vodila tiha vojska z napisanim ali natipkanim papirjem, časopisje se je pečalo z bodočo vojsko, narodi so se oborožavali. Na našo državo so liki izstradani psi prežali državniki držav, s katerimi se zdaj bijemo. Gospodarsko vojsko je čutilo tudi slovensko delavstvo v svojih žepih, ki so postajali vedno lažji, medtem ko je draginja strašno naraščala, seveda s sedanjo draginjo je ne moremo nikakor primerjati. Od strani J. S. Z. se je storilo vse, kar je bilo mogoče proti draginji storiti. Karteli so se tudi čimdalje bolj utrjevali, kar je čutila tudi J. S. Z.

Zunanje delo Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Naše vojno poljske utrdbe smo od zadnjega občnega zbora dne 4. majnika 1913 utrjevali stare in gradili tudi nove. Vzdrževali smo svoje postojanke na Kranjskem in jih razširjali. Po vojski mora na Kranjskem zgraditi J. S. Z. še marsikatero poljsko utrdbo. Svoje postojanke smo vzdrževali na Primorskem, kjer se, vsa čast ji, krepko drži naša postojanka, tržaške krščanske služkinje. Čast jim, zahvala pa tudi njih voditeljema č. g. Čoku in Gustinu. Kdaj li slede ljubljanske služkinje zgledu svojih vrlih tržaških tovarišic.

Nad vse veselo je pa, ker smo tudi na Koroškem zgradili naše trdnjave. Bojna črta J. S. Z. je zdaj takole razvrščena: Na Kranjskem 28, na Štajerskem 19, na Koroškem 3 in na Primorskem 6 skupin, oziroma plačilnic. Vojska je povzročila, da je ustavilo nekaj skupin svoje delovanje. Vojska nam je zadala pač hude rane: zaprli so ljubljansko predilnico, začasno prekinili delo v Vevčah in v Medvodah. Zacelile se bodo zadane nam rane po vojski.

Naša vojska je priredila od zadnjega občnega zbora sem na Kranjskem leta 1913. 32, leta 1914. 34, na Štajerskem leta 1913. 29, l. 1914. 43, na Koroškem l. 1913. 4, l. 1914. 4 na

Primorskem l. 1913. 1, l. 1914. 4 shode. Več shodov kot na Kranjskem so priredili na Štajerskem. Čast jim!

Druge podrobnosti razvidite iz poročila pisarne.

Letno poročilo o poslovanju J. S. Z. leta 1913. je bilo objavljeno vsled načelstvenega sklepa v smislu § 22. naših pravil II. odstavek v »Naši Moči« 13. marca 1914. Glede na računski zaključek leta 1913. omenjam glede na Pregled delovanja skupin leta 1913. o postavki med izdatki: Podpora izredna brezposelna 2000 K, da smo to vsoto izdali povodom stavke vevškega delavstva. V imenu načelstva predlagam:

I.) Letno poročilo načelstva Jugoslovanske Strokovne Zveze za l. 1913., objavljeno v smislu § 22., II. odstavek pravil se odobri. Poročilo je bilo objavljeno v »Naši Moči« 13. marca 1914.

Razpravo o poročilih načelstva in nadzorstva uvedem, ko se podajo poročila o poročilih blagajnika, glavnega tajnika in nadzorstva.

Foročilo pisarne.

Z današnjim dnem je v J. S. Z. članov in članic vpisanih 5629 in 79 skupin. Ker pa vsled vojske in brezposelnosti veliko članov ne more plačevati prispevkov, jih je plačevalo koncem l. 1914. v 56 skupinah 1287.

NAŠE SKUPINE.

Na Kranjskem:

1. Boh. Bistrica.
2. Černomelj.
3. Gorje.
4. Javornik.
5. Kat. tiskovno društvo, Ljubljana.
6. Kropa.
7. Litija.
8. Dol. Logatec.
9. Medvode.
10. Pazniki prisilne delavnice, Ljubljana.
11. Perice Bizovik.
12. Predosle.
13. Rok. dom v Ljubljani.
14. Sava-Jesenice.
15. Selo-Moste.
16. Selce.
17. Stražišče.
18. Šturje-Ajdovščina.
19. Šmartin pri Kranju.
20. Sv. Vid nad Ljubljano.
21. Tönnies, Ljubljana.
22. Tobačna tovarna, Ljubljana.
23. Tovarna za lep, Ljubljana.
24. Tržič.
25. Trgovske sočrudnice, Ljubljana.
26. Vič pri Ljubljani.
27. Vrhnika.
28. Vevče.

Na Štajerskem:

1. Cirkovce.
2. Celje.
3. Gornji grad.
4. Gradec.
5. Griže pri Celju.
6. Kapfenberg.
7. Krčevina-Leitersberg.
8. Laški trg.
9. Št. Lovrenc na Dr. polju.
10. Maribor.
11. Št. Pavel pri Preboldu.

12. Ruše.
13. Slovenji gradec.
14. Skale pri Velenju.
15. Št. Ilj pri Turjaku.
16. Šoštanj.
17. Sv. Martin pri Velenju.
18. Trbovlje.
19. Teharje p. Store.

Na Koroškem:

1. Črna.
2. Možica.
3. Prevalje.

Na Primorskem:

1. Dornberg.
2. Gorica.
3. Podmelc.
4. Skedenj.
5. Trst.
6. Vrtojba.

Skupine, ki so med vojsko prenehale poslovati.

1. Fram.
2. Polskava.
3. Kranj, mlinarji.
4. Križe.
5. Litija.
6. Skale.
7. Šturje, Ajdovščina.
8. Sv. Tomaž.
9. Gorje.
10. Kobi.
11. Trg. nastavljeni.
12. Celje.
13. Ceršak.
14. Sorica.
15. Ptuj.
16. Donawitz.
17. Sv. Martin p. Slov. gor.
18. Št. Janž v Slov. gor.
19. Zidan most.
20. Kropa.
21. Slovenska Bistrica.
22. Velikovec.
23. Gradec, ženska

Shodi po zadnjem občnem zboru. (L. 1913.)

Na Kranjskem:

18. maja Vevče.
22. junija Kranj, mlinarji (1).
15. junija pazniki pris. del. (2).
17. junija Vevče (3).
22. junija Gorje (4).
22. junija D. M. v Polju (5).
29. junija Tržič (6).
29. junija Medvode (7).
6. julija Vevče na Žalostni gori (8).
13. julija Kranj, mlinarji (9).
13. julija Medvode (10).
27. julija Javornik (11).
3. avgusta Predoslje (12).
3. avgusta Šturje (13).
10. avgusta Št. Vid (14).
17. avgusta perice, Bizovik (15).
8. septembra Gorje (16).
7. septembra Vevče (17).
3. septembra Litija (18).
14. septembra Šturje-Ajd. (19).
21. septembra Logatec (20).
5. oktobra Sava-Jesenice (21).
3. oktobra Vevče (22).
12. oktobra Kranj (23).
12. oktobra Rok. dom, Ljubljana (24).
12. oktobra Črnuče (25).
12. oktobra Ježica (26).
19. oktobra Javornik (27).

9. novembra Tržič (28).
2. novembra Gorje (29).
26. oktobra Medvode (30).
26. oktobra Vevče (31).
7. decembra Sava-Jesenice (32).

Na Štajerskem:

18. maja Skale (1).
18. maja Šoštanj (2).
25. maja Št. Ilj p. T. (3).
25. maja Trbovlje (4).
8. junija Krčevina p. M. (5).
29. junija Trbovlje (6).
15. junija Griže pri Celju (7).
22. junija Slov. gradec (8).
29. junija Brežice (9).
13. julija Griže (10).
6. julija Slov. gradec (11).
27. julija Skale (12).
20. julija Šoštanj (13).
20. julija Skale (14).
20. julija Velenje (15).
20. julija Št. Janž na V. g. (16).
17. avgusta Griže pri Celju (17).
23. avgusta Slov. gradec (18).
31. avgusta Gornji grad (19).
7. septembra Skale (20).
8. septembra Brežice (21).
21. septembra Maribor (22).
28. septembra Velenje (23).
28. septembra Sv. Martin p. V. (24).
4. oktobra Maribor (25).
5. oktobra Ptuj (26).
19. oktobra Trbovlje (27).
26. oktobra Št. Jurij ob j. žel. (28).
16. novembra Št. Ilj p. T. (29).

Na Koroškem:

8. junija Črna (1).
28. septembra Črna (2).
19. oktobra Črna (3).
30. novembra Črna (4).

Na Primorskem:

25. maja Trst (1).

(L. 1914.)

Na Kranjskem:

7. januarja Litija (1).
18. januarja Tržič (2).
11. januarja Šturje (3).
2. februarja Gorje (4).
18. januarja Sava (5).
18. januarja Predoslje (6).
15. februarja Litija (7).
1. februarja Idrija (8).
22. februarja Vrhnika (9).
25. januarja Selo-Moste (10).
1. marca Šmartno pri Kranju (11).
1. marca Medvode (12).
8. marca Št. Vid nad Ljubljano (13).
19. marca Sava-Jesenice (14).
22. marca Št. Jakob ob Savi (15).
29. marca Kropa (16).
19. aprila Boh. Bistrica (17).
7. aprila predilnica, Ljubljana (18).
26. aprila Šturje (19).
3. maja Gorje (20).
6. maja Tobačna tov., Ljubljana (21).
10. maja Vrhnika (22).
1. junija Radeče (23).
24. maja Sava-Jesenice (24).
7. junija Boh. Bistrica (25).
7. junija Podbrd (26).
7. junija pazniki pris. del. (27).
7. junija Vič (28).
21. junija Radeče (29).
12. julija Vevče (30).
26. julija Tržič (31).

14. marca Tržič (32).
21. marca Sava-Jesenice (33).
21. marca Vič (34).

Na Štajerskem:

4. januarja Gornji grad (1).
6. januarja Skale (2).
6. januarja Šoštanj (3).
11. januarja Ruše (4).
11. januarja Št. Pavel p. P. (5).
18. januarja Trbovlje (6).
18. januarja Velenje (7).
25. januarja Velenje (8).
1. februarja Št. Ilj p. T. (9).
8. marca Ptuj (10).
8. marca Maribor (11).
15. marca Trbovlje (12).
15. marca Celje (13).
25. marca Št. Janž n. V. g. (14).
19. aprila Griže pri Celju (15).
4. aprila Maribor (16).
19. aprila Velenje (17).
19. aprila Sv. Anton v Slov. gor. (18).
26. aprila Krčevina (19).
10. maja Laški trg (20).
10. maja Cirkovce (21).
17. maja Trbovlje (22).
17. maja Ptuj (23).
21. maja Kapfenberg (24).
21. maja Fram (25).
17. maja Slovenji gradec (26).
21. maja Gornja Polskava (27).
24. maja Teharji p. Store (28).
24. maja Šoštanj (29).
7. junija Slov. Bistrica (30).
14. junija Gornja Polskava (31).
14. junija Fram (32).
31. junija Celje (33).
21. junija Velenje (34).
5. julija Slovenji gradec (35).
28. junija Maribor (36).
29. junija Št. Jurij ob Ščavnici (37).
28. junija Cirkovce (38).
29. junija Loče (39).
12. julija Slov. Bistrica (40).
19. julija Št. Lovrenc na Dr. p. (41).
25. julija Studenice (42).
21. februarja Trbovlje občni zbor (43).

Na Koroškem:

8. februarja Črna (1).
8. marca Črna (2).
13. aprila Prevalje (3).
24. maja Možica (4).

Na Primorskem:

15. marca Skedenj S. (1).
15. marca Trst (2).
15. marca Ljublj.
17. marca Trst (4).

Pisarna

je lansko leto rešila 4357 dopisov. Letos pa znesse število vlog 632.

Načelstvo.

Načelstvo je imelo v pretečeni poslovni dobi sledeče seje:

Leta 1913.:

	Sklepov
14. maja	4
21. maja	6
4. junija	5
11. junija	3
25. junija	9
10. septembra	5
15. oktobra	9
24. novembra	7
1. decembra	5

9. decembra	6
17. decembra	1

Leta 1914.:

7. januarja	6
14. januarja	3
28. januarja	1
11. januarja	15
2. marca	8
9. marca	1
1. aprila	4
15. aprila	1
29. aprila	4
25. junija	10
23. julija	6
30. julija	6
5. avgusta	1
11. avgusta	2
19. avgusta	2
16. septembra	7
14. oktobra	6
12. novembra	7
10. decembra	4

Leta 1915.:

7. januarja	7
11. februarja	7
26. marca	4

(30. aprila in 2. maja).

Lanska bilanca.

(Poroča blagajničarka Poldka Dolenc.)

Tudi pri blagajni J. S. Z. se čuti vojska, čeprav lahko z veseljem naglašam, da je letošnja bilanca ugodna in da je s tem v prvi vrsti pokazala J. S. Z. svojo življensko moč.

Koncem leta 1914. je poslovala 50 skupin z 1287 plačujočimi člani. To dokazuje, kako zelo so naši člani vpo-ključeni med vojake. Nimamo sicer natančnih podatkov, ker se niso povsod javili, ampak sodim, da je izšlo iz naše organizacije okroglo 1000 bojnikov. Drugi člani so začasno prenehali s plačevanjem, deloma vsled vedno rastoče draginje, deloma tudi vsled pomanjkanja dela.

Leta 1914. je bilo dohodkov 31.913 kron 92 vin. proti 35. 730 K 83 vin., torej za okroglo 4000 K. Natančno 3817 K manj kot leta 1913. Narasla je predvsem bolniška podpora za okroglo 4000 kron in redno brezposelna podpora za 1100 K tako, da smo letos izplačali 26.048 K 70 vin. proti 23.142 K 22 vin. za 2906 K več kot lansko leto, kljub temu, da smo lani izplačali 2000 K izvanredne brezposelne podpore ob stavki delavstva pri Devici Mariji v Polju takrat, ko je bila beda najhujša.

Iz teh števil dobite jasno potrdilo, kako je bil primoran odbor skrbeti za sedanji čas brezposelno podporo. V prvem navalu po mobilizaciji bi bili v par tednih izdali najmanj polovico premoženja. Za obilne potrebe delavstva po vojski, bi ničesar ne ostalo. Delavska organizacija pa le tista kaj velja, ki obilo denarja ima. Sicer se je prvi strah in ž njimi zvezana brezposelnost kmalu omilila. Danes se javijo Zvezi le posamezni slučajji brezposelnosti, kjer skušamo pomagati z izvanredno podporo, kolikor je le mogoče.

V računskem zaključku, mislim, da je vse jasno. Poudarjam, da so dosegle obresti naloženega denarja 1180

kron 62 vin. Od magistrata smo dobili povrnjenih 295 K 50 vin. za brezposelno podporo.

Upravni stroški znašajo 3851 K 10 vin. leta 1914, proti 3081 K 99 vin. leta 1913. Tukaj moramo odšteti onih 500 kron, ki jih najdete med dohodki kot postavka Slov. štajerskemu okrožju. Bila je to plača štajerskemu tajniku, ki je je izplačala Slov. Straža. Torej pridejo upravni stroški na naš račun samo 3351 K 01 vin. Natisniti so se morale letos nove članske knjižnice, zato se je ta postavka zvišala na 200 K.

Za agitacijo in organizacijo smo izdali 623 K 98 vin. Semkaj spadajo predvsem številni shodi in predavanja.

Prispevki za »Našo Moč« so žali-bog padli od 620 K 79 vin. v letu 1913 na 492 K 62 vin. l. 1914. Izdali smo za »Našo Moč« 480 K 42 vin. Tukaj, prosim, ne dajte se motiti od teh števil, ki se vsled knjigovodstvenih pravil ne morejo glasiti drugače v rač. zaključku, ker račun za leto 1914. koncem decembra 1914 še ni bilo plačano. Od onih 480 K 42 vin. je bilo 380 K 42 vin. za leto 1913. in samo 100 K za leto 1914. V resnici nas je stala »Naša Moč« 1531 K 88 vin. Prejšnjih 100 K in še 1431 K 88 vin. navedeno med pasivo kot neplačani račun.

Inventura.

Dne 31. dec. 1914 smo imeli naloženih 28.092 K 90 vin. prirastek tekom leta je 2211 K 62 vin. Inventar se je zvišal za nekatere knjige in sicer je bilo treba kupiti nekatere zakonike.

Pasiv 1711 K 27 vin. je bilo v prvih mesecih le 1915 plačana.

Rezervni zaklad znaša 31. dec. 1914 31.028 K proti 29.701 K 66 vin. v letu 1913., torej je prirastek celega premoženja 1326 K 34 vin.

Končam s tem, da se zahvalim vsem, ki vidijo težavni posel blagajnika v posameznih skupinah. Predobro vem in sama čutim, kako je ta naloga huda. A prosim, povejte jim vsem, da v polni meri vpoštevamo in cenimo njih trudapolno delo in prosimo iskreno, da nikar ne odnehajo kljub vsem sitnostim. Naj jih malo poplača zavest, da opravljajo najvažnejše delo naše organizacije in da prinese njih trud najlepše sadove delavstvu za sedanji in posebno za prihodnji čas. (Odobranje.)

Predsednik: Prisrčna hvala poročevalki. Delala je pridno in požrtvovalno in je vodila tudi knjigovodstvo.

Glavno tajništvo.

(Poroča glavni tajnik dr. Jakob Mohorič.)

O delovanju v prvem poslovnem letu ne mislim poročati, ker je tozadevno poročilo bilo itak objavljeno v »Naši Moči« 13. marca 1914. V zadnjem poslovnem letu smo ravno začeli z živahnim organizatoričnim in agitatoričnim delom, z delavskimi tečaji in shodi, ko nas je zadela svetovna vojska, in so nam naše pridne člane in sotrudnike poklicali pod zastavo.

Kako so se naši vrli slovenski fantje, med njimi častno tudi naši delavci, junaško izkali na bojiščih, pišejo

dovolj različni listi. Toda slovenski narod se ni izkazal samo z junaštvom na bojiščih, ampak tudi z možatim ponašanjem žrtev doma. Kako možato so prenašale slovenske matere, očetje, bratje in sestre, ko so jim pobirali drage svojce pod zastave, kako junaško so prenašali novice o smrti, ranah in boleznih svojih dragih. O tem časopisje ni toliko govorilo, vendar je tudi to junaštvo, ki dela čast našim ljudem.

Posebno častni del žrtev pa ima v tej vojski naše delavstvo. Naši delavci niso prenašali samo teh žrtev, ampak trpe tudi vsled neznosne draginje, ki boljše situiranim stanovom samo malce prikrajša razkošje, skromno plačanim delavcem pa gre na življenje. Brez najmanjše žale besedice prenaša delavstvo žrtve, o katerih ve, da so nujna posledica vojske in da so jih povzročili sovražniki naše domovine, britko ga pa zadenejo žrtve, ki niso z vojsko v nujni zvezi, ki so jih povzročili naši postranski sovražniki, ki so ali izrabili izredni vojskni položaj ali pa izrednim razmeram niso kos. Delavstvo razume resne čase in tudi vsled teh nepotrebnih žrtev ne zabavlja, vendar si hoče to zapomniti kot potreben in koristen nauk za bodočnost. Vojska ni samo preizkušnja, v kateri se je življenjska moč in zvestoba našega naroda izkazala kot zlato, ampak je tudi sijajna šola za bodočnost. Slovensko delavstvo bo povzelo iz te šole zlasti sledeče nauke:

Izkazalo se je, da smo pomen uradništva podcenjevali. Delavstvo se je borilo za demokratizacijo ustave in jo je tudi doseglo. Po miru, ko bomo delili sadove, ki jih služimo z možatimi žrtvami tekom vojske, bo delavstvo, ki je sedaj tako sijajno izkazalo, da ni ničmanj zanesljiv steber države kot drugi stanovi, se bo delavstvo borilo za to, da se študij na visokih šolah in začetna uradniška služba uredi tako, da bodo tudi višja in odgovornejša uradniška mesta lažje dostopna za nadarjene delavske stanove.

Samopomoč v preskrbi z živili in drugimi življenskimi potrebščinami je v teh časih dobilo sijajno izpričevalo. Ljubljanski tovariši in tovarišice dobro vedo, kako pomoč jim v teh težkih časih nudi. Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo. Konsumne zadrage bomo po vojski ustanovili povsod, kjer so dani pogoji za njih obstoj in uspešno delovanje.

Draginja bo trpela tudi po vojski. Po narodno gospodarskih izkušnjah in načelih je skoraj bolj verjetno, da bo šla naprej kakor nazaj. Ob draginji ima delavstvo vedno težke čase in hude boje, v katerih si mora priboriti povišanja cen za živila primerno povišanje plač. Takrat bo delavstvo krvavo potrebovalo močne strokovne organizacije. Skrbimo za to, da našo Zvezo med vojsko neoslabljeno ohranimo, da bomo lahko, ko se vrnejo naši tovariši zmagoviti z bojišč, šli z istim uspehom v boj za delavske pravice.

Delavstvo možato prenaša vse žrtve vojske, ker je trdno prepričano, da bo po vojski v pomlajeni Avstriji živelo novo, boljše življenje.

Nadzorstvo.

(Poroča Vinko Zabukovec.)

Od zadnjega občnega zbora je imelo nadzorstvo 4 seje in eno revizijo. V sejah so se obravnavali načelstveni sklepi, pregledovale prijave in stavili nasveti. Posebno paznost je bilo treba obračati glede na izplačevanje podpor, da se ne oškoduje centrala in ravno tako tudi ne član ali članica, ki je v resnici potreben podpore.

Še bolj kakor pri sejah so se večkrat po posameznih ali dveh članih nadzorstva pregledovale knjige in ročna blagajna.

Poudarjati je treba, da načelstvo zelo vestno gleda, da se ne delijo po krivici podpore posebno pri izrednih. Omeniti je, da pri pregledovanju knjig in ročne blagajne se je našlo v redu.

Skupine naj pošiljajo pravočasno obračune in denar, prijave in vse druge spise. Ako bi se tudi v tem oziru skupine nekoliko pobrigale, bi bilo nekoliko lažje poslovanje. Nekatere skupine so seveda izvzete, ker delajo popolnoma po navodilih pisarne.

Predsednik: Nadzorstvo je pridno vršilo svojo dolžnost. Zasluži pohvalo. Naj bi tudi vsi nadzorovalci naših skupin in plačilnic tako vestno izvrševali svojo dolžnost.

Sklepanje o poročilih načelstva in nadzorstva.

Predsednik: S tem so poročila načelstva in nadzorstva končana. Z že naznanjenim predlogom predlagam:

I.) Letno poročilo načelstva J. S. Z. za leto 1913. objavljeno v smislu § 22., odstavek II. naših pravil v »Naši Moč« 13. marca 1914 se v polnem obsegu odobri.

II.) Poročila a) predsedstva, blagajne, glavnega tajništva in nadzorstva se odobre. Otvarjam glavno razpravo. Želi kdo govoriti? Nihče. Otvarjam podrobno razpravo. Želi kdo govoriti? Ne.

Predsednik odredi glasovanje. Predloga se soglasno odobrita.

Tekstilni odsek.

(Poroča načelnik tekstilnega odseka Vinko Zabukovec.)

Dne 4. maja 1913 smo bili zastopniki in zastopnice pri skupnem posvetovanju, kako moramo vzajemno postopati za delavstvo organizirano v J. S. Z. iz tekstilne industrije. Takrat ste tudi izvolili izvršilni odbor in ste dali precej obširnih nalog za izvršitev.

Izvršilni odbor skupno z načelstvom J. S. Z. je takoj pričel poslovati in vlagati peticije na razne zakonodajalne zavode in posredovati med delavstvom in delodajalci. Seveda, ko smo potrebovali raznih informacij, pa ni bilo zaupnikov, s katerimi bi mogli zaupno si dopisovati po razna navodila, kako obstojajo razmere v tej ali oni tovarni. Delo je bilo težko in skoraj nemogoče brez zaupništva. Opozarjali smo skupine in posameznike, da naj

se pobrigajo za stvar, katera bo njim v korist, pa le malo kdaj smo dobili odgovor, ako se je nam pa odgovorilo, pa po taki osebi, ki ni bila popolnoma znana izvršilnemu odboru.

Tekstilni odsek, oziroma izvršilni odbor je imel 5 sej, večkrat so bile pa seje skupno s skupino ljubljanske predilnice, pri katerih je bil nekaterikrat navzoč tudi zastopnik načelstva.

Ravno pa, ko je imel izvršilni odbor v teku najvažnejše stvari, kakor, delati na to, da bi delavstvo dobilo draginsko doklado, da bi se po tovarnah gledalo bolj na higijeno delavstva in da bi se po tovarnah ne šikaniralo tako delavstvo, je pa prišel ravno na izvršilni odbor največji in najhujši udarec, da se je ustavil obrat v ljubljanski predilnici. Tovarna se je ustavila, delavstvo je bilo postavljeno na cesto, izvršilni odbor se je razšel, ker ni bilo več tistih delavk in delavcev tukaj. Imel sem pa še vedno upanje na nadaljno poslovanje, ko bi bili zaupniki, pa tudi na te sem zastonj čakal, no in s tem je šel še zadnji up po vodi.

Toliko imam za poročati o tekstilnem odseku. Upam pa, da ko se zopet obnovijo normalne razmere v državi, da bo tudi imenovani odsek delal, delal krepko naprej.

Za to delo je potrebno že danes zbirati gradivo in delati načrte, se posvetovati, kako začeti, da bo več in bolj koristno za delavstvo.

Priporočam organizirajte se, trdno sklenimo verigo organizacije skupaj od tovarne do tovarne, od delavnice do delavnice, da bo delo, ki čaka po vojski, lažje in sigurnejše.

Še enkrat, vsi krepko na delo!

Predsednik: Po vojski dela čez glavo na vseh koncih in krajih, to dokazuje tudi to poročilo. Nekaj besedi tudi raz to mesto o udarcu, ki je britko zadel J. S. Z., ko je prenehala ljubljanska predilnica. Delavstvo v tej tvornici je bilo tisto, ki je prvo dvignilo slovensko krščansko socialno delavsko zastavo. Na Šmarno goro, bilo je to leta 1894., je delavstvo poromalo in ob tem romanju se je, ki ga je vodil dr. Krek, ustanovila slovenska krščansko-socialna delavska organizacija. Ostalo je ljubljansko predilniško delavstvo zvesto slovenski krščansko-socialni delavski zastavi do konca. Ne vem, če je bilo med delavstvom toliko takih, ki bi ne bili naši, da bi jih preštel na prste ene roke. Bilo je to delavstvo tudi prvo, ki je po ustanovitvi J. S. Z. zapustilo svoje močno in bogato in dobro delujoče strokovno društvo in so člani tega društva pristopili J. S. Z. in tako ojačili njene sile. Povest ljubljanske predilnice nam pa tudi kaže sliko modernih kartelov. Naj bi obstajala še prejšna samostojna družba, še danes bi se vrtela vretena v nekdanji ljubljanski predilnici. Hujše kot vojska, tepejo moderni karteli delavstvo; žalostni konec ljubljanske predilnice nam to dokazuje. Delavci! Delavke! Bolj kot kdajkoli je Vam v časih kartelov potrebna organizacija. **Najboljše seveda bi pa bilo, da bi kartele država prevzela!**

Rudarski odsek.

Tovariš Supan poroča: Komaj smo pričeli delovati, ko smo izgubili poročevalca centrale našega odseka dr. Mirkota Božiča, ki se je za rudarske zadeve živo zanimal. Mi smo delali z vsemi silami na to, da razširimo J. S. Z. med rudarji. Udeležili smo se tudi volitev v rudarsko nezgodno zavarovalnico, ker smo hoteli dokazati, da delajo tudi člani J. S. Z. v naših rudnikih. Po vojski se tudi med slovenskimi rudarji nadaljuje naša akcija.

Železničarski odsek.

(Poroča Miha Moškerc.)

Pooblaščen po železničarskem odseku mi je podati tole poročilo:

Slovenski krščansko-socialni železničarji so bili, kakor znano, organizirani v Prometni Zvezi. Razmere v Prometni Zvezi so pa postale take, da je vodstvo krščanskih nemških strokovnih društev ustanovilo lastno od Prometne Zveze neodvisno strokovno organizacijo. Načelstvo J. S. Z. je, ko je nastal v Prometni Zvezi razdor, sklenilo, da prične tudi železničarje združevati v J. S. Z. in da naj prinaša tudi »Naša Moč« poseben železničarski odelek. Članom železničarjem je načelstvo izdelalo poseben poslovník, ker se strokovne težnje železničarjev v marsikaterem oziru razločujejo od teženj drugih delavskih strok. Prosim, naj se naknadno tudi poslovník železničarskega odseka odobri. Kar tiče akcije med slovenskimi kršč.-socialnimi železničarji, smo bili z uspehi zadovoljni. Vojska je seveda tudi našo akcijo med železničarji omejila, a po vojski, to obetamo in prisegamo danes na IV. našem glavnem rednem občnem zboru, vrgli bomo vse svoje sile in moči, da združimo v okrilju J. S. Z. slovenske krščansko misleče železničarje. **V imenu načelstva J. S. Z. in današnjega zbora pozivam vse poslance naše stranke in našo javnost: časopisje vseslovenske ljudske stranke, naj nas podpira v tem našem delu!**

Štajersko okrožje.

O delovanju štajerskega okrožja je poročal urednik Žebot. Tudi on je tožil, da so številni vpoklici članov pod zastave na razvoj in uspešno življenje organizacije neugodno vplivali. Mlajše skupine in plačilnice, v katerih združevalna ideja še ni prešla v kri in meso, so skoroda ustavile njih obratovanje, posebno tam, kjer je moral i voditelj pustiti dom, ter iti med bojni grom. Okrožje šteje 19 skupin in plačilnic. Vodstvo je priredilo v poročevalnem letu 43 shodov, torej več, kakor pa tovariši okrog središča — v Ljubljani. Priporočal je, da se J. S. Z. zavzame posebno za viničarje, ki tvorijo po nekaterih krajih slovenskega Štajerja skoraj večino prebivalstva, so pa veliki reveži, katerim je pomoč nujno potrebna. So večinoma izkoriščani sužnji bogatinov-meščanov in očetje številnih družin. Pa tudi za kmetijske posle se bo treba bolj zavzeti, da se

prepreči ali vsaj kolikor mogoče omeji poguben beg v tujino. Čeravno se v pričo sedajnega položaja ne more misliti na obsežno in bogve kako uspešno agitacijo, vendar ne ostanimo prekrižanih rok. Naši junaki z ognjem in železom pred zunanjim sovragom, tako se postavimo mi tukaj na domači grudi z mečem uma, da združimo v J. S. Z. naš delavski stan. — Nadalje želi poročevalec, da bi obstojal med skupinami in plačilnicami živahnejši stik, ki ga skoroda pogrešamo. Dogodeva se, da se preseli delavec - član iz kraja in skupine v drug kraj, v področje druge skupine. Tu se ga zbriše, a tam se nikdo ne briga zanj in izgubljen je za nas. Vodstva skupin in plačilnic si bi morala o takih izpremembah točno poročati; ako pa ni znano, če je v kraju, kjer se odpotujoči naseli, že kaka skupina J. S. Z., pa se obvesti nemudoma centrala. Ako se vse po tem načrtu vrši, ne bo lahko mogoče, da postanejo številni slovenski krščanski očetje in fantje po zgornještajerskih rudnikih in fužinah osamljeni in brez stika s tovariši v domovini. Prosi, da načelstvo J. S. Z. o tem razmišlja in potrebuje ukrene, okrožno vodstvo mu bo stalo vedno in zvesto ob strani. Zborovalci so poročevalca nagradili s splošnim priznanjem.

Sklepanje o poročilih okrožij in strokovnih odsekov.

Predsednik: Predlagam:

I. Poročila okrožij in strokovnih odsekov se odobre.

II.) Odobri se poslovnik, ki ga je sestavilo načelstvo železničarskemu odseku.

III.) Štajersko okrožje napravi poslovnik namenjen viničarjem, o katerem naj sklepa načelstvo J. S. Z. končno veljavno sporazumno s štajerskim okrožjem.

Predlogi obveljajo soglasno.

Predlogi skupin.

Predsednik podeli besedo glavnemu tajniku dr. Jakobu Mohoriču, da poroča o predlogih, to je točka f) sporeda današnjega občnega zbora. Poročevalec izvaja:

Skupina Cirkovce je pisala načelstvu J. S. Z.:

1. Skupina prosi, naj bi se skrajšala čakalna doba, in ne, kakor sedaj, da se šele po šestih mesecih, odkar je pristopil član k J. S. Z., se dobi bolniška podpora; in veliko jih je, ki se ponesrečijo ali zbolijo že v dveh ali treh mesecih, ki tedaj ne more plačevati prispevkov.

2. Skupina prosi, naj bi se podaljšala bolniška podpora, ker, ako je eden več bolan kakor 7 tednov, mu ni mogoče plačevati tedenskih prispevkov, ako ne dobi več podpore od J. S. Z. v Ljubljani.

Drugi dopis izvaja:

Gornjigrad, predlaga, da bi se razmotrivalo pri občnem zboru, ko bi bilo mogoče zboljšati bolniško podpo-

ro, ker so narasle tako visoko življenjske razmere.

Načelstvo se je pečalo s predlogi in je sklenilo, naj glavni občni zbor predloge odkloni, ker zdaj v vojski ne kaže ničesar izpreminjati.

Žebot. Se pridružim v imenu štajerskih skupin, da se za sedaj predloga odklonita.

Predsednik. Naš finančni temelj ne prenese nobenih izprememb glede na izboljšanje podpor. Če se kaka podpora poviša, se morajo zvišati tudi prispevki.

Pri glasovanju se predlogi odklonijo.

Poslanec Jožef Gostinčar.

je poudarjal, da je potreba pred vsem delovati na ednost in stanovsko zavest delavstva. Podpore pridejo v poštev šele v drugi vrsti. Priporočal je za sedanji vojni čas največjo previdnost pri društvenem delovanju. Pride čas, ko bomo zopet lahko prosto dihal, tedaj bo mogoče marsikaj pojasniti, kar sedaj ni mogoče. Prav bi bilo, naj bi skupine naznanile prej bolezn.

Izprememba poslovnika.

Predsednik: Izvajanja poslanca Gostinčarja so merila na to, naj bi skupine prej javile bolezn centrali in naj bi tudi člani sami prej javili bolezn skupinam, oziroma plačilnicam, kakor to določa poslovnik, ki predpisuje, naj se bolnik oglasi najkasneje do 11. dne, odkar je zbolel. Nasvet poslanca Gostinčarja smatram za predlog. Ker pa predlog ni bil naznanjen občnemu zboru na sporedu, se more razpravljati o njem le, če temu pritrdi načelstvo, prekinem občni zbor in sklicujem sejo načelstva, da zavzame stališče o predlogu. Po kratki seji načelstva se občni zbor zopet otvori. V imenu načelstva se po razpravi, ki se jo je udeležil zastopnik Mrak, sklene:

Poslovni red pod zaglavjem Podporni red. I. Bolniška podpora, II. odstavek, se izpremeni takole: (8 vrsta na strani 19. nove članske knjižice) 3. stavek tega odstavka se naj glasi v bodoče:

Bolnik se mora oglašiti najkasneje do 5. dne, odkar je zbolel, pri svoji plačilnici ali skupini, če ni nobene, naravnost pri Zvezi.

4. stavek tega odstavka naj se v bodoče glasi tako-le:

Skupina, plačilnica ali zaupnik pa naznani zahtevo načelstva vsaj tekom 14 dni, ko se naznani bolezn.

Predsednik uvede nato volitve, ki se vzklikoma izvedejo tako-le:

Volitve.

so izpadle tako-le:

NAČELSTVO:

Predsednik: dr. Jakob Mohorič,

I. podpredsednik: Miha Moškerc,

II. podpredsednik: Žnidaršič Anton,

III. podpredsednica: Rotter Karolina,

Zapisnikar: Krische Franc,

namestnica: Brate Ivanka,

blagajnik: Dolenc Poldka.

Odborniki in odbornice:

Blejc Mici,
Cenčič Viktor,
Golmajer Jakob,
Gostinčar Jožef,
Jež Frančišek,
Kremžar Urška,
Podboj Francka,
Reme Bogumil,
Rojc Mici,
Rutar Josip,
Šmid Jvan,
Trtinek Franc.

Namestniki:

Eržen, Herfort, Kosec, Palovec, Urbar, Vrančič, Štefe, Zabukovec.

Nadzorstvo:

L. Klun,
dr. Logar,
Remec Francka,
Sušnik,
Vider Pavil.

Novoizvoljeni načelnik J. S. Z. dr. Jakob Mohorič.

se po izvedenih volitvah zahvali za zupanje in nadaljuje: Tudi pri naših volitvah se kažejo vojne razmere. Mesto zasluženega dolgoletnega načelnika J. S. Z. deželnega odbornika dr. Ivana Zajca, ki je moral tudi odriniti v vojno službo, ste izvolili mene najmlajšega odbornika na najodgovornejše mesto. Isto razmerje, kot v vojski, kjer se ramo ob rami bore 18letni mladenci z izkušenimi zreli možmi. O programu mi ni treba več govoriti, ker sem o naših bodočih nalogah govoril pri tajniškem poročilu. Zaenkrat bomo morali seveda posvečati glavno skrb domovini in se v strokovni organizaciji omejiti na to, da jo ohranimo krepko in zdravo, da bo kos mnogim težkim nalogam, ki jo čakajo po vojski. Tedaj pa bomo šli brez razlike starosti in stroke čvrsto in pogumno in zavestno na delo in Bog nam bo dal blagoslova pri delu za pravično stvar!

Zaključujem IV. glavni redni občni zbor.

Našim skupinam in plačilnicam.

Izvršujoč sklep načelstva v seji dne 2. majnika 1915 in sklep občnega zbora J. S. Z. dne 2. majnika 1915 naznajo, da smo poslali vsem našim skupinam in plačilnicam toliko izvodov »Naše Moči«, kolikor članov štejejo. Shodov predpisanih po pravih poglavnem občnem zboru pač vsled vojske ne bomo mogoče povsod prirediti. Skrb naj se zato, da »Naša Moč« vsi člani in članice dobe in naj se opozore še posebej na poročilo o našem glavnem rednem občnem zboru. Če dobi kaka organizacija več izvodov lista, kolikor šteje članov, naj jih da takim, o katerih je upati, da

pristopijo J. S. Z. Glejte tudi, da pridobivate J. S. Z. novih članov!

Načelnstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani, dne 2. majnika 1915.

Načelnik:

Dr. Jakob Mohorič.

Vojni dogodki

od 27. aprila do 3. maja 1915.

Severno bojišče. Na celi severni fronti se je začelo živahno gibanje naših in nemških čet, ki so mnogokod prešle k ofenzivi in dosegle znatne uspehe. Vzhodno od prelaza Užok so naši 25. aprila osvojili rusko opirališče jugovzhodno od Koziove. 1. maja pa močno rusko opirališče vzhodno od višine Ostry. Tudi na južnem Poljskem so naše čete vrgle Ruse iz njihovih prednjih postojank. Ujetih je 21.000 Rusov.

Na nemško-ruski fronti se razvijajo važni dogodki, zlasti na severno-zapadnem delu. Nemci zmagovito prodirajo in so se čez Šavli in Mitavo jeli bližati Rigi. Tudi severnovzhodno od Suvalkija so Nemci osvojili ruske strelske jarke v dolžini 20 km. Naši kakor Nemci so zopet ujeli veliko Rusov.

Na zapadnem bojišču se Angleži in Francozi zastonj trudijo, da bi iztrgali Nemcem pri Ypresu pridobljeno ozemlje. Kako važna je bila ta nemška pridobitev, kaže dejstvo, da Nemci sedaj že obstreljujejo važno, utrjeno francosko pristanišče Dunkirchen. — Severno od Le Mesnila v Champagni so Nemci vzeli francoske strelske jarke v dolžini enega kilometra in 300 m v globino. — V Argonih so Nemci napredovali pri Le Four de Paris. Južnovzhodno od Verduna so Nemci osvojili na višinah Moze več metrov ozemlja. V tem odseku so Nemci v zadnjih bojih ujeli nad 4000 Francozov. — Nemški letalci so minoli teden razen drugega obiskali tudi zopet angleško obal in bombardirali več krajev.

V **Severnem morju** ter v angleških in irskih vodah so nemški podmorski čolni neprestano na delu ter so zopet potopili več sovražnih trgovskih parnikov.

Južno bojišče. Neznatni obmejni boji; pri Trebinju v Hercegovini je naša artiljerija razbila črnogorske oddelke, ki so si upali predaleč.

V **Jonskem morju** je dne 27. aprila avstro - ogrski podmorski čoln št. 5 južno od rrtta Santa Maria di Leuca z dvema torpedoma potopil veliko francosko oklopno križarico »Leon Gambetta«. Od posadke so rešili samo 136 ljudi.

Dardanele. Od 25. do 29. aprila so Angleži in Francozi izkrcali čete na maloazijski obali Dardanel in na več točkah galipoljskega polotoka, o čemer je sodelovalo močno zavezniško vojno brodovje. Turki so hrabro napadali in prizadejali izkrcanim četam težke izgube; turške baterije so potopile in poškodovala več sovražnih transportnih in vojnih ladij.

Na **kavkaškem bojišču** ni bilo večjih dogodkov; v smeri od Oltyja in v Aserbejdžanu nastopajo Rusi že na turških, oziroma perzijskih tleh.

Ob **Sueškem prekopu** se je vršil majhen spopad med turškimi in angleškimi oddelki.

Škodljivo

učinkuje mrčes v kuhinji, kleti, vrtu, vinogradu, hiši in hlevu; zato se mora stenice, bolhe, uši, muhe, ščurke, grile, molje in drugi mrčes temeljito iztrebiti; zakaj s svojim obleženjem smetij in potem jedil razširjajo te živali bolezn, molji, grili, ščurki, peresne uši pa povzročajo škodo v hiši. Stenice, bolhe, uši nadlegujejo ljudi in živali. Ves ta mrčes v stanovanju, kuhinji, hlevu in vrtu pokonča takoj in zanesljivo **Fellerjev pristi mrčesni prašek »Elsa«**, ki prekaša vsa druga sredstva zoper mrčes. 5 velikanskih škatelj K 5—, 1 škatljo kot priložnost k zavoju K 1— pošlje edino pristno lekarnar **E. V. Feller, Stubica Elsa trg št. 264 (Hrvatsko).**

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

SLOVENSKI ŽELEZNIČAR.

(Konec.)

Iz let 1907 in 1910 nam je še marsikaj v spominu. Takratna gibanja železničarjev so jasno dovolj dokazala, da treba močne, enotne, ter le strokovno-gospodarske organizacije vseh uslužbencev, od najboljših situiranega uradnika pa do zadnjega delavca. Toda vse naše lepe nade, da zasije žar spoznanja, da prodreta enkrat sila in pamet, so se razblinile v veliko razočaranje. Uslužbenci in delavci so se res nekaj malega bolj kakor poprej oprijeli svojih organizacij, a med uradništvom pa se je začel še živahnejši razkroj, ki je dosegel danes že višino, da so uprave z njo lahko zadovoljne.

Kje nas ravno v sedanjem času čelvelj najbolj žuli, je nam vsem več kakor dovolj znano. Kruh in moka se gla-

si danes naš bojni klic, draginja pa je naše bojno znamenje. Vsi poštenci in človeško čuteči delodajalci so že prišli do spoznanja, da imajo i njih uslužbenci želodce ter so jim na ta ali oni način zboljšali njih gmotni položaj. A železniške uprave pa se ne ganejo nikamor; država je pozabila na svoje železničarje in južna železnica pa pravi, da po pogodbi iz leta 1910. čaka, kak zglej ji bo dala državna. Skušnje nas uče, da, če je treba dati, pricaplja južna šele po večmesečnim čakanju in pritiskanju za predhodnico — državno železnico. Ako se torej ne zgodi kak čudež, izražamo že danes južnoželezničarjem naše sožalje, da bodo še dolgo čakali na kako draginjsko doklado, kajti državna železniška uprava, ki bi morala biti povsod privatnim podjetjem vzor in zgled, se navidezno za kaj takega še zmeni ne.

Med objemom krožijo neke vesti o treh načrtih pomožnih akcij, ki so vredni, da jih javnost izve. Prvi načrt je, da bi se vsi nastavljenici izredno pomaknili v prihodnje višje plačilne razrede, delavcem pa mezde primerno zvišale in sicer tako, da bi redne napredovalne dobe ostale nedotaknjene. Ta načrt se nam zdi dober in zanj bi morali nastopiti vsi kakor en mož, ker drugače zelo dvomimo, da bi mu uprave res pritrile. Po drugem načrtu naj bi se dala vsem nastavljenicem in delavcem enkratna podpora v višini enomesečne plače. Dočim bi bil prejšnji načrt pomembne in trajne vrednosti, smo o tem pa mnenja, da bi malokoga rešil težav in skrbi, ki ga težijo. Prav fino zamišljen pa je tretji načrt, namreč: Uslužbencem brez izjeme, in delavcem mogoče še tudi, se ponudi predumem v višini trimesečne plače, ki bi bil z 5 odstotnimi obrestmi vračljiv v 6 do 8 letih. To pa že precej po česnu smrdi, kaj ne? Kdor je to misel skoval, zasluži tako odlikovanje, da bi ga minilo ve-

Računski zaključek za leto 1915.

Avstr. kršč. tobačne delavske zveze „Krajne skupine Ljubljana“.

Prejemki	K	h	Izdatki	K	h
Blagajniški preostanek iz l. 1913.	4165	15	Stanovanje	135	50
56872 tedenskih doneskov à 30 h	17061	60	Uprava:		
26 pristopnin à 40 h = K 10-40			nagrade K 300—		
3 pristopnine à 20 h = K 60	11	—	poština " 8-60		
Obresti v „Ljudski hranilnici“ na			časopis " 7-65		
Viču	13	69	tiskovina " 10—		
			organizacijski stroški		
			(delegati) " 91-80		
			novoletna darila " 5-96		
			pisarniške potrebščine " 102-10	525	11
			Inventar	3	40
			Podpore:		
			bolniške K 6528-15		
			porodne " 1520—		
			pogrebne " 270—		
			vojaške " 656-60		
			izredne " 170—	9144	75
			Zvezi odposlano K 6889-69		
			Rezervni zaklad " 145-60	7035	29
			Naloženo v „Ljudski hranilnici“ na		
			Viču (K 471-75 + K 201-49)	673	24
			Ročna blagajna	3733	55
	21251	44		21251	44

selje še kdaj se s socialnimi zadevami pečati. Vrijamemo, da se uprave ne bi obotavljale temu nad vse špekulativnemu predlogu milostno pritrditi, kajti denar bi bil vendar imenitno plodonosno in varno naložen, v javnosti pa bi se lahko zvonilo o veliki in blagodušni plemenitosti. Še brezobresten predujem bi ne pomenil veliko, ker bi morda samo momentanno temu ali onemu ublažil položaj, splošno pa bedo le še povečal. Mnogo jih je, ki bi posojilo iz strahu pred dolgotrajnim vračevanjem sploh odklonili in leti naj bi ne bili deležni kake draginjske doklade. Smelo trdimo, da je ta predlog pokopal nekdo, ki ve, da ga čaka mastna provizija, ako se mu posreči speljati trpeče osobje na led in ki je v srečnem položaju, da se iz revežev lahko norčuje. Mož, ki je nedvomno kak centralni inteligent, se moti, ako misli po tej poti priti do zaslug in priljubljenosti med osobjem, ki je trpljenja in stradanja že toliko privajeno, da bo vstrajalo, dokler ne doseže povoljnega uspeha v boju za izdatno in davno že pošteno zaslužno draginjsko doklado.

Izdajatelj Fran Ullrich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Fellerjev rastlinski fluid z zn.

Preprečilno sredstvo proti raznim vled mokrote, pretrhi ali prehlajenja nastalim bolečinam nosi to varstveno pnamko, katero tukaj kažemo, ne da bi delali neprijetno zeklamo, marveč da bi čitatelje pred ničvrednimi posne-manji obvarovali.

Cenimo vsebinsko te steklenice, ker smo se o izbornem, bolečine odpravljajočem, dobro učinkujočem vplivu zlasti pri revmatičnih ali gihtičnih boleznih sami prepričali. Seznanite se tudi Vi z njegovim zdravilnim vplivom; vprašajte zdravnika o rabi Fellerjevega fluida, ako ste n. pr. nahodni, hripavi, zaslinjeni ali pa pri drugih indispozicijah.

Krasno osvežujoče, oživljajoče, živce in mišice okrepčujoče so masaže in vsakdanja umivanja s Fellerjevim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. V rosnici je vredno, napraviti pokusno naročitev. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 6 kron.

Ako si želodec pokvarimo, ako apetit izgubimo, ako čutimo neprijetnost ali gnus, rabimo uspešno Fellerjevo odvajalno Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 škatljice franko 4 K 40 v. Oba preparata dobimo pristna pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 264 (Hrvatsko).

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Bazam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogrevanju otrok in proti potjenju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krone 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratulo, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

A. & E. SKABERNE, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, lista in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohramilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.